

ingediend op **15** (2023-2024) – Nr. 6-C
30 november 2023 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht Cathy Coudyser, Emmily Talpe,
Staf Aerts en Karl Vanlouwe
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2024

Documenten in het dossier:

- 15** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 5: Amendementen
– Nr. 6-A t.e.m. B: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
- 14** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- 13** (2023-2024) – Nr. 1: Algemene toelichting
- 13-A en R** (2023-2024) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichtingen
- 12-A** (2022-2023) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
over de begroting
- 16** (2023-2024) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2023-2024) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1870** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

Vlaams
Parlement

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme:*

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Orry Van de Wauwer, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneekhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toerisme	5
1.	Toelichting door minister Zuhail Demir	5
1.1.	Begroting 2024	5
1.2.	Programmadedcreet	6
2.	Vragen van de leden	6
2.1.	Tussenkoms van Cathy Coudyser	6
2.2.	Tussenkoms van Maxim Veys	7
2.3.	Tussenkoms van Emmily Talpe	8
2.4.	Tussenkoms van Loes Vandromme	8
3.	Antwoorden van minister Zuhail Demir	9
3.1.	Verhaallijn Vlaanderen Natuurlijk	9
3.2.	Kortingscontingenten sociaal toerisme	9
3.3.	Samenwerking met Horeca Vlaanderen	9
3.4.	Rap op Stapkantoren	10
3.5.	Jeugdverblijven	10
3.6.	UNESCO-erkenning oorlogssites	10
3.7.	Begeleidingstraject campings	10
3.8.	Strategisch plan voor de kust	10
3.9.	Relancemiddelen	10
3.10.	EventFlanders	10
3.11.	Repliek	11
II.	Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen	11
1.	Toelichting door minister-president Jan Jambon	11
2.	Vragen van de leden	12
2.1.	Tussenkoms van Philippe Muyters	12
2.2.	Tussenkoms van Karin Brouwers	12
2.3.	Tussenkoms van Maxim Veys	13
2.4.	Tussenkoms van Emmily Talpe	14
2.5.	Tussenkoms van Karl Vanlouwe	15
2.6.	Tussenkoms van Staf Aerts	16
2.7.	Tussenkoms van Johan Deckmyn	16

3.	Antwoorden van de minister-president	17
3.1.	Voorzitterschap Europese Raad	17
3.2.	Samenwerking met VLEVA	18
3.3.	EU	18
3.4.	Open strategische autonomie	19
3.5.	Plan voor Herstel en Veerkracht	19
3.6.	Regionale leiderstop in april 2024	20
3.7.	Bilaterale samenwerking	20
3.8.	Mensenrechten	21
3.9.	Proflering van Vlaanderen in het buitenland	22
3.10.	Cursussen Nederlands	22
3.11.	Imago van Vlaanderen	23
3.12.	Diplomatieke vertegenwoordiging van Vlaanderen	23
3.13.	Ontwikkelingssamenwerking	23
3.14.	Internationaal ondernemen	24
3.15.	Knelpunten voor investeerders en export	25
3.16.	Vlaams economisch vertegenwoordiger in Oekraïne	25
3.17.	E-loket voor ondernemers	26
3.18.	Prestatie-indicatoren	26
3.19.	Gezamenlijke handelsmissie met Nederland	26
3.20.	Interfederaal screeningsmechanisme	27
3.21.	Luchtvaart- en defensie-industrie	27
3.22.	Dienst Controle Strategische Goederen	27
3.23.	Verslag Wapenhandel 2022	28
3.24.	Regeldruktoets	28
III.	Stemming	29
	Gebruikte afkortingen	30

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op 14 november 2023 lichtte minister Zuhail Demir in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 15/1) toe voor de bevoegdheid Toerisme, samen met de beleids- en begrotingstoelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 13-R/1). De minister gaf ook een toelichting bij het ontwerp van programmadecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1870/1).

Aansluitend vond de bespreking met de parlementsleden plaats. Voor de vraag over de evolutie van de Rap op Stapkantoren (bijlage 1) en de vraag naar de cijfers van de overnachtingen in de jeugdverblijven (bijlage 2) bezorgde minister Zuhail Demir de antwoorden na afloop van de vergadering. De bijlagen zijn beschikbaar op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be. De bespreking werd afgesloten met de indicatieve stemming.

Op 14 november 2023 lichtte minister-president Jan Jambon vervolgens het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024 toe voor de bevoegdheden Buitenlands Beleid, Ontwikkelings-samenwerking en Internationaal Ondernemen, samen met de beleids- en begrotings-toelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 13-A/1). Aansluitend startte de bespreking en konden de leden hun vragen stellen. Op 21 november 2023 werd de bespreking voortgezet en vond de indicatieve stemming plaats.

I. Toerisme

1. Toelichting door minister Zuhail Demir

1.1. Begroting 2024

Minister *Zuhail Demir* stelt voor de laatste keer in de legislatuur de begroting Toerisme voor. De begroting 2024 bevat geen grote nieuwe werven. De voorbije jaren zijn de ambities uit het regeerakkoord gerealiseerd zoals de update van het Logies-decreet en van het decreet 'Iedereen verdient Vakantie', de uitbouw van een netwerk van Flanders Heritage Venues, de ontwikkeling van thematische verhaallijnen rond erfgoed en kastelen, de beslissing over een nieuw centrum over de Ronde van Vlaanderen en het topevenementbeleid van EventFlanders.

De voorbije jaren zijn getekend door corona, maar de sector is zeer veerkrachtig gebleken. Vlaanderen heeft heel wat steunmaatregelen uitgewerkt: extra steun voor jeugdtoerisme, extra investeringssteun voor toeristische logiezen via het Stimulus-programma enzovoort.

De visie Reizen naar Morgen blijft een centrale leidraad. Een van de belangrijkste acties voor 2024 is Vlaanderen vooral in het buitenland te promoten. 2024 is het Ensorjaar in Oostende en Antwerpen, ondersteund door EventFlanders en Toerisme Vlaanderen. Oostende wordt als thuisstad van Ensor in de kijker gezet. Dit jaar wordt ook het vernieuwde netwerk 'Vlaamse meesters op hun plek' gelanceerd. Het verzamelt locaties waar Vlaamse meesters nog in de originele setting aanwezig zijn. Kunstliefhebbers kunnen de kunstwerken beleven zoals ze door de meester bedoeld waren.

Er zijn ook heel wat pilootprojecten voor de herbestemming van erfgoed zoals het Rubenskasteel en de kastelen van Leut, Herkenrode en Poeke.

De actieve promotie van Vlaanderen als wielerbesteding wordt voortgezet. In 2024 organiseert Vlaanderen het wereldkampioenschap gravel en het Europees kampioenschap wielrennen. Die evenementen kunnen Vlaanderen internationaal in de kijker zetten.

Ook de recreatieve fietser wordt niet vergeten: fietsen door de bomen, door het water, de heide enzovoort. Er zijn ten slotte nog de icoonfietsroutes.

In 2024 wordt Vlaanderen culinair internationaal gepromoot met Goesting in Flanders. Samen met een netwerk van topchefs en ambassadeurs wordt Vlaanderen als culinaire regio op de kaart gezet.

Er wordt geïnvesteerd in toeristische logiezen zodat toeristen een kwaliteitsvol en duurzaam onthaal krijgen. Er wordt onder meer geïnvesteerd in energieverbruik en brandveiligheid.

Naast de inspanningen voor de vrijetijdstoerist zijn er ook inspanningen voor de congresstoerist, die een belangrijke doelgroep blijft. Er worden veel internationale congressen van beroepsverenigingen georganiseerd, vaak hybride. Corda Arena Hasselt zou een van de eerste digitale arena's met state-of-the-artvoorzieningen moeten worden. Het project be-NATURE in Beringen is een herbestemming van de kolenwasserijen 1 en 3 en is meer een belevingscentrum met MICE-faciliteiten waar natuur, water en industrieel erfgoed samenkomen.

Toerisme Vlaanderen blijft de MICE-sector ook ondersteunen. Er wordt 750.000 euro voorzien voor het digitaliseren van de congreslocaties.

Ook mensen met vakantiedrempels – vaak financieel of medisch – worden niet vergeten. Iedereen verdient vakantie, ook wie het moeilijk heeft. Het laatste deel van het decreet 'Iedereen verdient Vakantie' is de meerjarige enveloppefinanciering van sociaal-toeristische organisaties die in 2024 in werking treedt. Er komen niet alleen meer middelen, maar er komt ook meer flexibiliteit om vakantie te realiseren.

Een relatief recent initiatief zijn de sociaal-toeristische bemiddelingskantoren, de Rap op Stapkantoren. In 2024 zouden er honderd bemiddelingskantoren moeten zijn. Veel kantoren werken met vrijwilligers en toeristische ondernemers. Als warme regio wil Vlaanderen mensen die het moeilijk hebben een aangename vakantie bezorgen. Het agentschap Toerisme Vlaanderen ondersteunt dit initiatief inhoudelijk via beleidsondersteunend onderzoek, financieel via gerichte studiemogelijkheden en promotioneel via de pers.

1.2. Programmadecreet

In het ontwerp van programmadecreet staat een opheffing van het fonds administratieve boetes. In het verleden stond het vroegere Departement Internationaal Vlaanderen in voor de inning van de boetes die werden opgelegd vanuit het Logiesdecreet. Alle lopende dossiers werden intussen afgesloten en het fonds heeft dus geen bestaansreden meer. Het saldo wordt in de algemene middelen gestort.

De minister besluit dat de voorbije jaren voor de toeristische sector pittig en uitdagend waren, en dat men er in geslaagd is aan alle moeilijkheden het hoofd te bieden.

2. Vragen van de leden

2.1. Tussenkoms van Cathy Coudyser

Cathy Coudyser stelt dat de toeristische sector een economische sector is die altijd al de nodige veerkracht heeft getoond, zowel in de covidcrisis als in de energiecrisis.

Naast de bestaande verhaallijnen – de culinaire, de erfgoedlijn, de culturele, de fietslijn – was Vlaanderen Natuurlijk een van de nieuwe verhaallijnen. In de

beleidsnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 136/1) staat dat de strategie op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren verder op punt wordt gezet. Waar wil men precies naartoe?

Ook het platteland en de groene regio's waar landbouw en natuur samengaan, krijgen aandacht. Zijn er hiervoor nog concrete acties gepland?

Een andere nieuwe verhaallijn is Vlaanderen als baanbrekende kennisregio. Hoe wil Toerisme Vlaanderen hiermee aan de slag gaan? Wordt EventFlanders hiervoor ingezet? Is er in subsidielijnen voorzien? Wordt er ook overlegd met FIT?

Die verhaallijnen moeten in de markt worden gezet en gepromoot, ook in het buitenland. Er is altijd een wisselwerking met de provinciale toeristische diensten die instaan voor het binnenlandse toerisme. Voor het promotieplan 2024 is er input gevraagd van die diensten. Enkel Westtoer zou daarvoor input gegeven hebben. Hebben de andere provincies dat intussen ook gedaan? Hoe is Toerisme Vlaanderen met de input aan de slag gegaan?

Er zijn aanpassingen gebeurd aan het Logiesdecreet en investeringsmogelijkheden gecreëerd voor energiezuinigheid. Die investeringssubsidies worden ook in 2024 voortgezet. Men stelt vast dat de hele toeristische sector hiervoor nood heeft aan kennis- en expertisedeling. Toerisme Vlaanderen neemt die rol op en er is een duurzaamheidscoördinator. Wordt dat in de toekomst nog uitgebreider aangepakt?

De jeugdlogiezen zijn in het Logiesdecreet opgenomen. Ze moeten investeren in brandveiligheid, waarvoor in 2024 nog extra middelen worden vrijgemaakt.

Tijdens corona hebben Toerisme Vlaanderen, de ondernemers die kortingen gaven en het doelpubliek samengewerkt om te komen tot Iedereen verdient Vakantie. In 2022 en 2023 is dit bestendigd. Cathy Coudyser meent dat er een probleem was om die kortingscontingenten toe te kennen. Hoe is dat in 2023 alsnog opgelost? Wordt het in 2024 voortgezet of komt er een aanpassing? Ze heeft gelezen dat er een thematische projectoproep op basis van een experimenteel subsidiereglement komt. Komt dat in de plaats?

EventFlanders is een belangrijk instrument om zowel culturele als sportieve activiteiten naar Vlaanderen te halen. Eind 2023 zou er een evaluatiekader voor EventFlanders worden voorgesteld. Is dat ondertussen klaar? Kan de minister de grote lijnen hiervan schetsen? Tegelijk zou EventFlanders de Vlaamse bedrijven die topevenementen aanbieden, promoten in het buitenland. Zouden de vier festivals in West-Vlaanderen niet kunnen samenwerken, met behoud van hun identiteit, en opschalen naar een internationaal niveau?

2.2. Tussenkomst van Maxim Veys

Maxim Veys stelt vast dat de minister in 2024 de ambitie heeft om honderd bemiddelingskantoren voor sociaal toerisme te erkennen en subsidiëren. Hoeveel zijn dat er nu en hoe is de verdeling over Vlaanderen? Zijn er cijfers over het bereik? Waar zijn de middelen hiervoor terug te vinden? En worden er extra middelen uitgetrokken?

In het laatste kwartaal van 2023 zal een nieuw evaluatiekader zijn afgewerkt voor EventFlanders. Wanneer wordt dat nieuwe evaluatiekader verwacht? Zijn er al aanbevelingen en welke aanpassingen komen er in 2024?

De ad-nominatimsubsidie aan de vzw Federatie Horeca Vlaanderen wordt verminderd met 220.000 euro. Wat is de uitleg hiervoor? Welke opdrachten worden er geschrapt?

2.3. Tussenkost van Emmily Talpe

Emmily Talpe zegt dat de toeristische sector serieuze klappen heeft gekregen, maar opnieuw is rechtgekrabbeld. Ze is blij dat er nog veel ambitie is en plannen zijn voor 2024.

Minister Zuhal Demir heeft verwezen naar het faciliteren van hybride congressen, wat de spreker apprecieert. Ook het aantal meerwaardebezoeken laten stijgen, is volgens de spreker een goed idee. Daar kan de lokale economie de vruchten van plukken.

De spreker hoopt dat de minister slaagt in haar ambitieuze doelstelling van de honderd Rap op Stapkantoren. Emmily Talpe vraagt om aandacht te hebben voor een goede regiodekking.

Er is terecht aandacht voor duurzaamheid en het is een goede zaak dat Toerisme Vlaanderen een faciliterende rol wil spelen voor de logiezen. Heel wat logiesuitbaters in Vlaanderen werken kleinschalig. Men moet dus laagdrempelig communiceren en op maat van de logiezen werken. Duurzame investeringen moeten ook voor die ondernemers haalbaar zijn.

Als antwoord op een schriftelijke vraag (*Schriftelijke Vragen* VI.Parl. 2022-23, nr. 923 aan minister Zuhal Demir) vernam ze dat er binnenkort een uitbreiding volgt van de bestemmingsbarometer voor het aspect duurzaamheid, wat zeker interessant is. Ook de eigen gebouwen worden duurzamer en toegankelijker gemaakt.

Als het over de jeugdverblijven gaat, merkt de spreker op dat scholen tijdens de coronacrisis en ook tijdens de energiecrisis vaak hebben afgehaakt. Is daar een zicht op? Is er ook overleg met de ministers van Onderwijs en Jeugd over die kampen?

Ook overleg met minister van Werk Jo Brouns zal belangrijk blijven, want het personeelstekort in de sector blijft toch wel een heet hangijzer.

In 2024 is Gent European Youth Capital, wat heel wat opportuniteiten biedt om jongeren kennis te laten maken met de troeven van Vlaanderen. Uit het ambassadeursonderzoek bleek dat jongeren eerder negatief stonden tegenover Vlaanderen als vakantiebestemming. In de BBT staat dat men wil inzetten op sociale media en influencers, wat alvast een goede zaak is.

Emmily Talpe heeft in de BBT het herdenkingstoerisme gemist. Recent zijn heel wat WO I-sites door UNESCO erkend als werelderfgoed, waarvan zevenentwintig in de Westhoek. Het is een soort kwaliteitslabel. Heeft Toerisme Vlaanderen bepaalde plannen voor die sites?

2.4. Tussenkost van Loes Vandromme

Loes Vandromme meent dat de middelen uit het relanceplan uiterlijk in 2024 moeten worden besteed. Zal dat lukken? Zullen die middelen volstaan voor onder andere het Vlaams culinair centrum Smaakhaven?

Voor de congresinfrastructuur in Antwerpen zou het budget worden verminderd. Welke projecten zullen er worden gerealiseerd en wat is de stand van zaken?

Cd&v pleit al langer voor één loket voor het jeugdtoerisme en de jeugdinfrastructuur. Wat is de stand van zaken? Tijdens de bespreking vorig jaar is gevraagd om te onderzoeken of de subsidies voor jeugdinfrastructuur geïntegreerd konden worden in mijnverbouwpremie.be. Is daarvan iets in huis gekomen?

Het budget om de subsidies voor brandveiligheid in jeugdverblijven te verhogen, is niet opgebruikt. Op vele plaatsen is het niet gelukt om tijdig een brandweerverslag te krijgen, noodzakelijk voor de ontvankelijkheid van de aanvraag. De sector verwacht dus nog heel wat aanvragen in 2024 en 2025. Is er in 2024 in extra budget voorzien? Zullen de brandveiligheidswerken ook dit jaar voor 60 procent worden gesubsidieerd?

Cd&v is bijzonder tevreden met de extra middelen voor de Rap op Stapkantoren. Ook Loes Vandromme vraagt een goede regionale spreiding. Kunnen de 2 miljoen euro die werden vrijgemaakt met de coronamiddelen, ook structureel worden verankerd?

In de BBT van 2023 stond dat er een begeleidingstraject zou worden opgezet voor kampeerondernemers. In deze BBT staat er niets meer over. Wat hield dat begeleidingstraject precies in en waarom is er geen vervolg?

Toerisme en mobiliteit hangen samen. Karin Brouwers heeft in het verleden al vaker gevraagd om één pas te maken waardoor toeristen op een gemakkelijke manier het openbaar vervoer kunnen gebruiken. Wat is de stand van zaken? Welke initiatieven zijn er genomen zodat toeristen die met de trein komen, weinig drempels ervaren?

Hoe hebben de provinciale toeristische diensten hun visie kunnen geven op de promotie in het buitenland?

EventFlanders legt vooral de focus op grote evenementen. Loes Vandromme vraagt hoe men kijkt naar de kunstenfestivals in West-Vlaanderen.

Er werd ook gepleit voor een kustbeleidsplan. Wat is de stand van zaken?

3. Antwoorden van minister Zuhal Demir

3.1. Verhaallijn Vlaanderen Natuurlijk

Minister *Zuhal Demir* bevestigt dat ze deze legislatuur een nieuwe verhaallijn rond de natuur heeft toegevoegd. Het past in de visie Reizen naar Morgen. Toeristen komen in de eerste plaats voor de Vlaamse Meesters en het lekkere eten, maar op de derde plaats komen ze voor de natuur. De nieuwe vier nationale parken en vijf landschapsparken bieden een enorm potentieel. Er is bijna 6 miljoen euro uitgetrokken om deze Vlaamse parken toeristisch te promoten. De nationale en Vlaamse parken fungeren ook als hefboom voor de omgeving zoals de B&B's.

3.2. Kortingscontingenten sociaal toerisme

Voor het bestendigen van de kortingscontingenten rees begrotingstechnisch een probleem, maar dat is intussen opgelost. Het besluit van de Vlaamse Regering zal nog dit jaar door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd. Dat staat los van de thematische projectoproepen. Naast de reguliere werkingssubsidies voor sociaal-toeristische organisaties wordt ook regelmatig een beperkt budget voorzien voor experimentele oproepen om vakantiedrempels te overwinnen. Voor duurzaamheid is er het duurzaamheidsplan.

3.3. Samenwerking met Horeca Vlaanderen

De huidige meerjarige samenwerkingsovereenkomst met Horeca Vlaanderen liep af. In het nieuwe ontwerp staat dat een aantal elementen niet meer worden opgenomen zoals de coaching voor internationale culinaire wedstrijden. Vandaar dat het budget in onderling overleg is verminderd, maar het blijft bestaan.

3.4. Rap op Stapkantoren

De exacte cijfers van de evolutie van het aantal Rap op Stapkantoren worden nagestuurd (bijlage 1). In het decreet 'Iedereen verdient Vakantie' is voorzien in een forfaitaire steun van 5000 euro per kantoor.

3.5. Jeugdverblijven

Ook de cijfers over de overnachtingen in de jeugdverblijven (bijlage 2) worden nagestuurd. Voor de jeugdverblijven is in 2023 1,5 miljoen euro voorzien voor investeringen in brandveiligheid. Hiervan is slechts 754.000 euro aangevraagd. Het gemiddelde investeringsbedrag bedroeg 13.000 euro. In 2024 wordt hetzelfde budget voorzien. Er is inderdaad een vertraging in sommige brandweerrapporten bij het opstellen van een brandweerrapport. Wie een geldig brandveiligheidsattest heeft, zou weinig ingrepen moeten doen, schatten de verantwoordelijken van de brandweerrapporten in.

3.6. UNESCO-erkenning oorlogssites

Een UNESCO-erkenning van de oorlogssites is inderdaad zeer belangrijk, niet enkel voor het toerisme maar ook als symbool en herinnering aan een minder fraaie bladzijde uit de geschiedenis. Toerisme Vlaanderen en Onroerend Erfgoed zullen samen met partners als Westtoer bekijken hoe men meer bekendheid kan geven met respect voor de geschiedenis.

3.7. Begeleidingstraject campings

Het begeleidingstraject voor de campings bestond er voornamelijk in om na te gaan hoe men ze beter kon organiseren en indelen. Het traject loopt dit jaar af en er is een evaluatie gepland.

3.8. Strategisch plan voor de kust

Westtoer is momenteel bezig met het opstellen van een strategisch plan voor de kust. Toerisme Vlaanderen wordt daarbij betrokken. Dat plan wordt volgend jaar afgerond. Volgend jaar kijkt men ook welke rol Vlaanderen daarin kan opnemen.

3.9. Relancemiddelen

Relancemiddelen mogen worden uitgegeven tot midden 2026. Voor het culinair centrum Smaakhaven zullen er nog extra middelen noodzakelijk zijn. Daarnaast zijn er ook exploitatie-inkomsten zodra het centrum open is. Een belangrijk element in de samenwerkingsovereenkomst is ook dat het een gedeelde verantwoordelijkheid is en niet alles op Vlaanderen neerkomt.

3.10. EventFlanders

EventFlanders heeft in nauw overleg met het Departement Cultuur, Jeugd en Media gesprekken gevoerd over de betere samenwerking tussen de kunstenfestivals in West-Vlaanderen. De resultaten van die gesprekken zijn uitvoerig besproken in het aanstuuringscomité van EventFlanders. Op basis daarvan wordt verder gewerkt om te komen tot een betere internationale positionering.

Op dit moment wordt de laatste input van alle partners (kunststeden, provincies enzovoort) verwerkt. Deze maand zal het definitieve promotieplan voor 2024 worden voorgesteld, een opdracht voor Toerisme Vlaanderen om Vlaanderen te laten schitteren, in het buitenland.

3.11. Repliek

Loes Vandromme vraagt of de subsidie van 60 procent voor de brandveiligheid van de jeugdverblijven ook in 2024 blijft bestaan.

De *minister* bevestigt dat die subsidie in 2024 behouden blijft.

II. Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen

1. Toelichting door minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* zegt dat 2024 opnieuw een druk jaar belooft te worden met het Belgische EU-voorzitterschap dat eraan komt en de uitrol van Flanders Technology & Innovation.

Het fusiedepartement Kanselarij en Buitenlandse Zaken illustreert de verwevenheid tussen de Vlaamse overheid in binnen- en buitenland. Talentvolle studenten kunnen met ondersteuning van een Fayatbeurs hun rol als ambassadeur van Vlaanderen opnemen.

Minister-president Jan Jambon wijst er eerst op dat dit de eerste BBT is waarbij er systematisch prestatie-indicatoren en prestatie-informatie worden toegevoegd. De verplichte opname van prestatie-informatie in de BBT's werd opgenomen in de wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Het gebruik van prestatie-informatie en het opmaken, het incorporeren en het gebruiken van kwalitatieve indicatoren vormen het sluitstuk van prestatiegeëinformed begroten.

Een tweede aandachtspunt is de begrotingsaanpassing 2024. Net als in 2019 zal in 2024 de begrotingsaanpassing invulling krijgen in de volgende legislatuur, dus in het najaar van 2024.

De eerste zes maanden van 2024 zijn voor deze commissie belangrijk. Met het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie komt het Vlaamse projectplan dat al enige tijd in voorbereiding is, tot volle ontplooiing. Deze week staat de tweede herverdeling uit de provisie voor het Belgische EU-voorzitterschap op de agenda van de Vlaamse Regering. Een competitieve industrie blijft een top-prioriteit tijdens het Belgische voorzitterschap, met een duidelijke link naar FTI en de organisatie van de eerste Vlaamse industrietop. Op 18 april 2024 is er de Leaders Meeting 'Fit for the Future: Global Challenges and Regional Solutions' waarmee Vlaanderen de hand uitsteekt naar andere sterke en innovatieve regio's.

2024 is ook de start van het nieuwe landenprogramma 2024-2028 tussen Vlaanderen en Malawi en de transformatie van Flanders Investment & Trade, een transformatie die nodig is om de bedrijven nog weerbaarder te maken voor de toekomst en om bedrijven nog meer bij te staan bij hun internationalisering.

In de samenvatting van de gestructureerde BBT vindt men nog bijkomende klemtonen.

Minister-president Jan Jambon bedankt de administratie om van Vlaanderen een sterk merk te maken waarmee men kan uitpakken in binnen- en buitenland en tijdens het Belgische EU-voorzitterschap.

2. Vragen van de leden

2.1. Tussenkost van Philippe Muyters

Philippe Muyters is tevreden dat er voor de eerste keer prestatie-indicatoren voor de verschillende ISE's zijn. Er is wel nog ruimte voor verbetering. In het beleidsdomein Buitenlands Beleid zijn er drie strategische doelstellingen, tien operationele doelstellingen en een set van prestatie-indicatoren. Bij Ontwikkelingssamenwerking wordt er verwezen naar het ODA-rapport voor de prestatie-indicator, wat ruim is, maar het is een leerproces. Bij Internationaal Ondernemen wordt er logisch verwezen naar de KPI's van FIT. Bij de financiële hefboomen 'internationalisering Vlaamse economie' zijn er jammer genoeg geen prestatie-indicatoren, maar hij vermoedt dat die in ontwikkeling zijn. De spreker is tevreden dat het de goede kant uitgaat. De indicatoren zullen het alleszins beter en makkelijker maken om de realisaties te bekijken.

2.2. Tussenkost van Karin Brouwers

Ook cd&v vindt het goed dat er in de BBT nu systematisch prestatie-indicatoren en prestatie-informatie wordt gegeven, zegt *Karin Brouwers*.

In deze BBT gaat er heel veel aandacht naar het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie en de rol van Vlaanderen daarin. Ook de burger zou meer worden betrokken door middel van een openingsevent en een publiekscampagne. Wat houdt dat concreet in en welk budget wordt daarvoor uitgetrokken?

Op 18 april 2024 wordt er een Leaders Meeting georganiseerd met de sterkste Europese regio's waarmee men een signaal wil uitzenden dat belangrijke hefboomen om mondiale uitdagingen aan te pakken, in handen van de regio's liggen. Kan dat meer worden toegelicht? Ook wil ze weten hoe regio's een rol kunnen spelen in de energiecrisis, de Oekraïne-crisis, in Gaza enzovoort.

De Vlaamse Regering blijft inzetten op een proactieve opvolging van de Europese agenda. Ook het Vlaams Parlement moet op dat gebied wat meer verantwoordelijkheid nemen en cd&v heeft een conceptnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1800/1) ingediend over hoe men de Europese dossiers proactiever kan opvolgen. De kennis daarover blijft soms hangen op het niveau van de uitvoerende macht.

De prioriteiten van Vlaanderen voor de komende EU-legislatuur zullen in de loop van 2023 nog naar voren worden geschoven. Wat zijn de belangrijkste prioriteiten? Wordt dat document ook aan het Vlaams Parlement ter beschikking gesteld?

Voor het Plan voor Herstel en Veerkracht werd een eerste betalingsaanvraag bij de Europese Unie ingediend. Wat is de stand van zaken? Wat zijn de knelpunten? Wanneer moet de tweede betalingsaanvraag worden ingediend?

De samenwerking met het Noorden blijft het komende jaar van belang. In het licht daarvan zal de visienota worden geëvalueerd. Wanneer mag men die evaluatie verwachten?

Ook de samenwerking met de regio's blijft cruciaal. In 2023 werden met respectievelijk Wales en Schotland MoU's afgesloten. Een daaraan verbonden actieplan met Schotland moet nog worden uitgewerkt. Een soortgelijk initiatief met Noord-Ierland en bepaalde regio's in Italië staan nog op stapel. Wat staat er precies in de afgesloten MoU's en worden die ook geëvalueerd? Kunnen die eventueel ter beschikking worden gesteld van de commissie?

Respect voor mensenrechten blijft belangrijk. Vlaanderen wil ook blijven wegen op de Duediligencerichtlijn die in een onderhandelingsfase zit. Wat zijn de knelpunten voor de Vlaamse Regering? Hoe kan Vlaanderen in dit dossier wegen, als België geen standpunt kan innemen?

Vlaanderen wil erover waken dat er voor het interfederale screeningsmechanisme voor directe buitenlandse investeringen geen nieuwe drempels worden opgeworpen. Werden er in het interfederale overleg bij de totstandkoming van dat mechanisme daarover geen afspraken gemaakt?

Vlaanderen wil zich sterker in het buitenland profileren, onder meer via Belga. In 2024 wordt na de evaluatie de overeenkomst met Belga verlengd. Wordt de impact van de Belgaberichtgeving over Vlaanderen in buitenlandse media gemeten?

In 2024 wordt er een nieuwe werfreserve voor diplomatieke vertegenwoordigers gestart met een nieuw opleidingstraject. Hoeveel aanwervingen worden er beoogd? Hoeveel mensen werken er momenteel? Gaat het daarbij om vervangingen of komen er extra mensen?

De pilootfase in de samenwerking met het nieuwe partnerland Marokko eindigt pas in 2024. Is er al een tussentijdse evaluatie geweest?

Cd&v vindt het jammer dat de SDG's niet vermeld worden en dat er geen groeipad is voor de 0,7 procentnorm.

FIT bestaat sinds 2004. Door externe factoren is een grondige hervorming noodzakelijk. In juni 2023 was een eerste blauwdruk voor de nieuwe organisatie klaar. Kan er meer concrete toelichting worden gegeven bij die transformatie en zijn er budgettaire gevolgen? De bedoeling is om een grotere synergie te realiseren tussen de onderdelen handel en investeringen in One FIT. Een buitenlands bedrijf dat in Vlaanderen wil investeren, heeft andere noden dan een Vlaams bedrijf dat naar het buitenland wil exporteren. Zal FIT die oefening alleen doen of worden er nog andere diensten betrokken? De spreker schetst hoe men in Nederland te werk gaat.

Welke criteria hanteert FIT om buitenlandse bedrijven aan te trekken? De spreker vermoedt dat er geen vervuilende producties worden aangetrokken.

FIT verzorgt ook betrouwbare marktinformatie voor bedrijven in het buitenland en heeft een nieuw concept geïntroduceerd: Flanders International Business Weeks. In 2023 ging het om een budget van 2,7 miljoen euro waarmee men starterspakketten van 9000 euro gaf aan beginnende exporteurs. Wat zijn de criteria om in aanmerking te komen voor die subsidie? Men wil dat initiatief voortzetten met nieuwe accenten die kunnen worden toegevoegd. Over welke nieuwe accenten gaat het?

2.3. Tussenkost van Maxim Veys

Maxim Veys verwijst naar pagina 38 van de BBT, waar het volgende wordt gezegd: "Bij haar acties in het buitenland draagt de Vlaamse Regering actief de waarden uit die in de internationale en Europese mensenrechtenverdragen vervat zijn. Daarom zal ikzelf – alsook mijn diensten zoals de Diplomatiek Vertegenwoordigers van Vlaanderen – bij internationale contacten het respect voor mensenrechten uitdragen en zal ik organisaties blijven ondersteunen die zich inzetten voor mensenrechten in het buitenland." Hij wil van de minister-president weten hoe hij dat concreet aanpakt, nu de mensenrechten wereldwijd onder druk staan. Op welke fora en wanneer hebben de minister-president of de diplomatieke vertegenwoordigers op dat vlak effectief zaken verricht? Vooruit vraagt zich ook af of FIT daarbij betrokken wordt, aangezien in de BBT ook staat dat Vlaamse bedrijven ondernemen op een internationaal maatschappelijk verantwoorde wijze.

Op pagina 42 van de BBT wordt verwezen naar de gratis taalcursussen Nederlands die Vlaanderen al bijna twintig jaar aanbiedt aan buitenlandse ambassadeurs. Daartegenover staat dat de regering ervoor gekozen heeft om die cursussen voor de meeste inburgeraars betalend te maken. Men moet 90 euro betalen voor de lessen en 90 euro voor de test. Er bestaan daarop wel uitzonderingen, maar die zijn niet van toepassing voor wie verplicht een cursus moet volgen of voor wie de cursus over het algemeen niet kan betalen. Vindt de minister-president dat logisch?

Over de controle op de handel in strategische goederen staat in de BBT dat de diensten van de minister-president de operationalisering van het handhavingsbeleid verder op punt zetten, in de eerste plaats voor het militair en ordehandhavingsmaterieel. Wat wordt daar precies mee bedoeld?

Net zoals in 2023 bedragen de administratieve geldboetes ter uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 5000 euro. Maxim Veys vraagt zich af of die ooit opgehaald worden. Zijn er ooit administratieve geldboetes toegekend? Zo ja, kan de minister-president toelichten voor welke dossiers dat is gebeurd?

Op pagina 53 van de BBT staat dat de minister-president steun voorziet voor de UNRWA. Die organisatie staat onder meer in voor de distributie van onder andere voedsel, onderdak en kleding, en de voorziening van onderwijs, gezondheidszorgen, tewerkstelling en andere diensten. Dat kwam ook aan bod tijdens de plenaire vergadering van 8 november 2023. Toen zei de minister-president dat, mocht de UNRWA om extra financiële steun vragen, hij dat zou bekijken. Maxim Veys vraagt of die vraag er al is gekomen, waarop de minister-president van nee schudt.

Over de transformatie van FIT naar One FIT leest de spreker in de BBT dat de echte lancering van de nieuwe organisatie gepland is voor 2024. Heeft de minister-president al een iets concretere timing?

In de BBT wordt ten slotte ook gezegd dat specifiek voor FIT door het Enterprise Europe Network wordt ingezet op de opvolging van 'aerospace & defense'-initiatieven zoals het EDF om de versterkte focus op defensie van FIT mee vorm te geven. Er wordt ook aangegeven dat FIT in de toekomst meer nadruk zal leggen op de Vlaamse lucht- en ruimtevaartbedrijven die actief zijn in de defensie-industrie. Wordt daarbij samengewerkt met de dienst Controle Strategische Goederen en hoe verloopt die samenwerking? Maxim Veys verwijst in dat verband naar het advies van het Vlaams Vredesinstituut (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 53/2*) waarin staat dat "de Vlaamse defensiegerelateerde industrie en het Vlaams controlesysteem op de buitenlandse handel in defensiegerelateerde goederen en technologieën op een kantelpunt staan". De Vooruitfractie is daar bezorgd over. Hoe zorgt de minister-president ervoor dat dit de juiste richting uitgaat?

2.4. Tussenkost van Emmily Talpe

Emmily Talpe is van mening dat het nakende Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie de uitgelezen kans is om ook Vlaanderen op de kaart te zetten, en te tonen dat België meer is dan Brussel.

Uit de BBT blijkt dat minister-president Jan Jambon overweegt om een regeldruktoets in te voeren binnen de Vlaamse Regering. Dat is volgens de Open Vld-fractie een goede zaak, al waarschuwt ze ervoor dat het weloverwogen moet gebeuren en dat de technische haalbaarheid en concrete uitvoering goed bekeken moeten worden. Wat is de stand van zaken?

De samenwerking met Nederland is heel belangrijk, meent Emmily Talpe. Eind dit jaar volgt er nog een handelsmissie met Nederlands premier Mark Rutte naar de Amerikaanse westkust. Ze hoopt dat ook daar activiteiten uit Vlaanderen in de kijker worden gezet.

Emmily Talpe is blij om te lezen dat de minister-president het expliciet heeft over de heroriëntatie van de samenwerking met Zuid-Afrika. Ze vindt het goed dat men afstapt van de betutteling en naar een politiek-economische, diplomatieke samenwerking gaat. Zijn er nog andere landen waarvoor dezelfde stappen worden gezet?

Net als Karin Brouwers wil ze weten wat de outreach is van de Engelstalige berichtgeving via de Internationale Nieuwsdienst Vlaanderen. Ze vraagt om een impactanalyse zodat men goed onderbouwd kan beslissen over de eventuele verlenging ervan in 2024.

Tijdens de handelsmissie van minister Matthias Diependaele naar Australië in oktober 2023 kon er geen akkoord gevonden worden. Emmily Talpe vraagt zich af in hoeverre dat impact heeft op andere akkoorden.

Ze verwijst tot slot naar pagina 73 van de BBT, waar staat dat de minister-president de knelpunten die investeerders en exporteurs ondervinden, en die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen, onder de aandacht op het politieke niveau wil brengen en wil proberen om ze weg te werken. Over welke knelpunten gaat het precies?

2.5. Tussenkost van Karl Vanlouwe

Voor *Karl Vanlouwe* toont de BBT opnieuw dat Vlaanderen ambitieus is op het vlak van buitenlands beleid. Zo werd er verwezen naar Flanders Technology & Innovation en het promoten van Vlaanderen als innovatieve regio. Er is ook het Belgische EU-voorzitterschap, tijdens hetwelk de minister-president de top 'Fit for the Future: Global Challenges and Regional Solutions' organiseert. Tot slot is er ook de transformatie van FIT. Daarover wil de spreker graag nog wat meer toelichting krijgen.

Over het Belgische EU-voorzitterschap wordt in de BBT gezegd dat de diensten van de Vlaamse Regering ook bijdragen aan de dossiers waarvoor Vlaanderen tijdens het voorzitterschap geen voorzittersrol heeft. Zijn daarover afspraken gemaakt? Hoe kan Vlaanderen bijdragen als het zelf niet mee aan tafel zit? De Vlaamse betrokkenheid en de formele plaats van zijn diplomatieke vertegenwoordiging zijn uitermate belangrijk. Het is goed om te weten hoe Vlaanderen, voor de herziening van de samenwerkingsakkoorden, tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU zijn eigen belangen en sterktes als innovatieve regio kan benadrukken, aldus Karl Vanlouwe.

Hij ziet de voordelen in van de geplande top, maar wil van de minister-president weten wat hij als opportuniteiten ziet en wat de samenwerkingskansen met andere sterke regio's zijn.

De minister-president gaf zelf aan Vlaamse prioriteiten naar voren te willen schuiven tijdens de nieuwe EU-legislatuur, die hij begin 2024 zou communiceren. Kan daarover al meer verteld worden?

VLEVA is een unieke instelling, beaamt Karl Vanlouwe. Hij beschouwt het als de verbinding tussen het Vlaamse middenveld en de Europese instellingen, waarbij het Vlaams Parlement ook betrokken wordt. Zijn er concrete afspraken die passen binnen het Belgische EU-voorzitterschap? Ziet de minister-president ruimte voor verbetering? Volgens Karl Vanlouwe werkt VLEVA uitstekend. Het agentschap begeleidt de vele Vlaamse ondernemingen en federaties op een goede manier. Zijn er toch nog verbeterpunten?

Minister-president Jan Jambon heeft enorm geïnvesteerd in de noordse strategie. Naast afspraken met Scandinavische landen werden er ook gemaakt met Nederland, Duitsland en de Baltische staten. Volgens Karl Vanlouwe wordt dat heel binnenkort geëvalueerd. Hij is er dan ook benieuwd naar.

Zijn laatste vraag gaat over de Vlaamse economische vertegenwoordiger die vanuit Brussel een jaar actief is in Oekraïne. Zijn daar ook opportuniteiten voor Vlaamse ondernemingen? Welke vragen krijgt de Vlaamse economische vertegenwoordiger? Wat is het perspectief voor 2024? Oekraïne zal heropgebouwd moeten worden. Karl Vanlouwe hoopt dat Vlaanderen, dat toch over sterke bouwondernemingen beschikt, daaraan een bijdrage zal kunnen leveren.

2.6. Tussenkost van Staf Aerts

Ook *Staf Aerts* wil weten wat de stand van zaken is met betrekking tot de samenwerking met het nieuwe partnerland Marokko.

Daarnaast wil hij expliciet terugkomen op de gigantische beweging die volgens het Vlaams Vredesinstituut bezig is in de wapenindustrie, hoewel hij zich bewust is van het feit dat dat eventueel ook aan bod zal komen tijdens het gesprek dat nog gevoerd zal worden met dat instituut over zijn rapport en het wapenhandelsverslag van 2022 (*Parl. St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 53/1). De uitvoer van wapens stijgt immers enorm. Zo werd in 2022 door Vlaanderen voor 312 miljoen euro uitgevoerd. Daar zit het effect van de oorlog in Oekraïne zelfs nog niet in vervat. Het is een situatie die niet door Vlaanderen zelf gecreëerd is; wij maken er slechts deel van uit. Het impliceert wel, zo stelt *Staf Aerts*, dat de controle opgevoerd moet worden.

Als hij in de BBT de drie passages over controle leest, stoot hij vooral op termen als 'optimaliseren' en 'consolideren'. Hij komt weinig nieuwe instrumenten tegen waarmee de minister-president aan die grote uitdaging tegemoet wil komen en waarmee hij ervoor wil zorgen dat Vlaamse wapens bij de juiste instanties en andere bedrijven terecht komen om verder afgewerkt te worden en niet in verkeerde handen vallen. Hij wil weten wat eventueel de nieuwe maatregelen zijn en waar de minister-president het verschil maakt met het vorige beleid.

Verder leest hij in de BBT dat transactiebewegingen naar conflictgebieden of landen waarop een vermoeden van oneigenlijke en ongeoorloofde afwendings ligt, bijzondere aandacht krijgen. In deze periode is die zin natuurlijk van groot belang. Het is ook een beleid dat al langer werd toegepast. Zitten daar nieuwe initiatieven en/of budgettaire stappen in, met name voor het conflict tussen Israël en Palestina? *Staf Aerts* is in elk geval van mening dat de controle opgevoerd moet worden, al was het maar om ervoor te zorgen dat de onderdelen van de Vlaamse bedrijven op de juiste plaats terecht komen.

2.7. Tussenkost van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn treedt de minister-president bij, als hij zegt dat 2024 geen uitboljaar is, zeker niet met het oog op het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Hij hoopt dat er alvast de nodige aandacht zal zijn voor Vlaanderen als deelstaat in Europa en meent dat verschillende elementen uit de BBT erop wijzen dat dat het geval zal zijn.

Hij vindt het positief dat er zal worden samengewerkt met sterkere regio's, maar de klemtoon moet voor hem blijven liggen op het feit dat Vlaanderen een volwaardige deelstaat is binnen Europa, mét verdragsbevoegdheid. Telkens als de commissie naar het buitenland gaat, wordt dat ook sterk benadrukt.

Als het gaat over de vrijwaring van strategische belangen, stelt de minister-president dat zijn diensten nauwgezet toekijken op wat open strategische autonomie voor Vlaanderen betekent. *Johan Deckmyn* had graag wat meer uitleg gekregen over de concrete uitgangspunten ter zake. Strategische autonomie is in het verleden en tijdens besprekingen in de commissie altijd een belangrijk aandachtspunt geweest. Sinds de covidcrisis en de oorlog in Oekraïne heeft het ook meer betekenis gekregen.

Op pagina 21 van de BBT staat dat het extra budget van 2 miljoen euro voor de investering in het imago van Vlaanderen ter uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord stopt vanaf 2024. Bij de begrotingsopmaak 2024 wordt deze 2 miljoen euro in mindering gebracht. Johan Deckmyn vraagt zich af hoe dat juist in elkaar zit.

De minister-president zegt de aankomende nieuwe EU-legislatuur te willen aangrijpen om Vlaamse prioriteiten voor de volgende Europese Commissie naar voren te schuiven. Ook Karin Brouwers haalde dat al aan. Daartoe zal vanuit de Vlaamse Regering nog in 2023 een bijdrage geleverd worden, die in 2024 naar de EU-instellingen gecommuniceerd zal worden, alsook in de intra-Belgische besprekingen ingebracht zal worden. Hoe zal dat concreet in zijn werk gaan, vraagt Johan Deckmyn. Hij is vooral benieuwd naar de intra-Belgische besprekingen, omdat die besprekingen in het verleden nooit vlot zijn verlopen.

De BBT stelt dat Vlaanderen sterke partners heeft, zowel dicht bij huis als ver weg, en dat het sterke banden wil opbouwen met de buurlanden, wat de spreker een zeer goede zaak vindt. De buurlanden worden specifiek vermeld en ook de noordse strategie wordt in dit verband aangehaald. Wat voor Johan Deckmyn echter niet duidelijk is, is hoe de minister-president kijkt naar de relatie met het Verenigd Koninkrijk.

Bij de samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling is partnerland Zuid-Afrika vervangen door Marokko. Toen die switch werd aangekondigd, was een van de speerpunten van de minister-president dat de samenwerking met het nieuwe partnerland onder meer gebruikt zou worden om immigratie tegen te gaan. Uit de BBT blijkt echter dat de focus binnen de samenwerking ligt op groene economie, meer bepaald op de uitwisseling van innovatieve technologie en het creëren van lokale jobs. De minister-president beschouwt de creatie van lokale jobs als een middel om migratie tegen te gaan. Dat vindt de spreker maar een magere aanpak. Heeft de minister-president nog meer voor ogen? Is er al een evaluatie van de samenwerking met Marokko?

FIT heeft samen met VLAIO en andere entiteiten verdere stappen gezet voor het e-loket voor ondernemers om alle overheidsmaatregelen te kunnen aanvragen en opvolgen. Wat is de stand van zaken, de verdere uitrol en de evaluatie?

3. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Jan Jambon* heeft de vragen thematisch gebundeld. Hij begint met de vragen over het Belgische voorzitterschap van de Europese Raad.

3.1. Voorzitterschap Europese Raad

Via een deskundig onderbouwde publiekscampagne, in samenwerking met het communicatiebureau Bridgeneers, wil men toelichten dat Vlaanderen Europa beïnvloedt en omgekeerd. Vlaanderen wil het EU-voorzitterschap dichterbij de burger brengen met relevante verhalen van gewone Vlamingen die schitteren in Europa.

Het openingsevent vindt plaats op 6 januari 2024 in Mechelen. Het festival zal een veruiterlijking zijn van de Vlaamse troeven en zal die direct uitdragen. Het festival vertelt een positief verhaal door culturele troeven in te zetten en heeft een sterke artistieke en creatieve component, met een multidisciplinaire programmatie. Overdag is er circus, dans, poëzie en comedy te zien, geanimeerd door straatartiesten en fanfares, aangevuld met lezingen, film en kunst. De avond wordt ingeluid door een grootse openingsshow met een brede waaier aan artiesten, onder begeleiding van een klassiek orkest en een koor. VRT zal het openingsfeest live op televisie uitzenden.

Het projectplan voorziet in een budget van 2 miljoen euro voor communicatie: publieks-campagne en visueel materiaal, logo-ontwikkeling, communicatie naar andere doelgroepen en zo meer. Daarnaast bedraagt het totaalbudget voor het openings-event eveneens ongeveer 2 miljoen euro. Het bedrag wordt gebruikt voor de financiering van de organisatie en de culturele omkadering van het openingsevenement.

Over de bijdrage aan dossiers waarbij Vlaanderen tijdens het Belgische EU-voorzitterschap niet op de voorzitterschapsstoel zit, zegt de minister-president dat de Vlaamse bijdrage volgens de geijkte procedure verloopt, conform de afspraken uit het samenwerkingsakkoord. De Belgische standpuntbepaling verloopt dus via de reguliere DGE-werking.

Er was een vraag over het in de kijker zetten van Vlaanderen tijdens het Belgische EU-voorzitterschap. Een van de inhoudelijke doelstellingen die Vlaanderen met het voorzitterschap beoogt, is "de internationale reputatie en het imago van Vlaanderen versterken als state-of-the-artregio met een actief EU-beleid". Dat vindt niet alleen uiting in technologie, innovatie en nieuwe industrieën, maar evengoed in bijvoorbeeld kunst en cultuur, wetenschap, onderzoek, onderwijs, creatieve economie en het rijke historische verleden van Vlaanderen.

Daarnaast zal de communicatie voor de internationale doelgroepen benadrukken dat Vlaanderen als deelstaat een actief EU-beleid voert en verdere samenwerking nastreeft met sterke en innovatieve Europese regio's. Daarbij zal het belang van het EU-voorzitterschap voor Vlaanderen, het Vlaams-Europees beleid en de rol die Vlaanderen in de EU opneemt kenbaar gemaakt worden. Men kiest er ook bewust voor om door de locatiekeuzes voor eigen evenementen en informele raden, de verschillende Vlaamse steden in de kijker te zetten.

3.2. Samenwerking met VLEVA

Wat de samenwerking met VLEVA betreft, was er in maart 2022 een informatie- en consultatiesessie voor Vlaamse belanghebbenden met VLEVA. Daarop volgde een overkoepelende schriftelijke bevraging, en ook gerichte consultaties door de beleidsdomeinen. De Vlaamse belanghebbenden werden in het najaar 2022 betrokken bij de concrete invulling van de doelstellingen in het projectplan. Daarnaast organiseren de verschillende beleidsdomeinen en het centrale projectteam voor het EU-voorzitterschap ad-hocoverleg met de spelers uit het middenveld.

3.3. EU

Vervolgens gaat de minister-president over naar de vragen over de EU. De oefening met betrekking tot de prioriteiten voor de komende EU-legislatuur wordt voor het jaareinde afgerond. Ze bestaat uit twee sporen. Allereerst is er een highlevelspoor met oog op de besprekingen over de strategische agenda voor de volgende legislatuur. Dat proces vindt plaats binnen de Europese Raad. Daarnaast bestaat een tweede spoor met specifieke inhoudelijke prioriteiten per beleidsdomein. Na de oplevering van het tweede spoor communiceert de minister-president hier verder over.

Wat het intern-Belgische proces betreft, dat verloopt momenteel via de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie. Intussen is bekend dat de voorzitter van de Europese Raad consultaties houdt over de strategische agenda met groepjes lidstaten. Men weet nog niet wanneer België aan de beurt komt, alsook wat de volgende stappen zijn na de aanname van de strategische agenda door de Europese Raad in juni 2024. De Vlaamse Regering zal in ieder geval elke gelegenheid aangrijpen om de Vlaamse ideeën en belangen in dit proces in te brengen.

3.4. Open strategische autonomie

Open strategische autonomie dekt vele ladingen, van een geopolitieke invulling tot een meer economische. Soms gaat het over strategische afhankelijkheden, bijvoorbeeld voor grondstoffen of producten of over technologische soevereiniteit. Vanuit een industrieel perspectief gaat het dan over de versterking van de Europese interne markt, om zo schokken op te vangen in belangrijke waardeketens en de industriële veerkracht te verhogen. Voor Vlaanderen is het belangrijk dat het om open strategische autonomie gaat, dus geen protectionisme.

Open strategische autonomie moet aangepakt worden via twee pijlers: enerzijds door de eigen concurrentiekracht te versterken en anderzijds door afhankelijkheden te verminderen door de diversificatie van invoer- en uitvoerstromen. Open strategische autonomie en strategische belangen zijn verbonden concepten. Bij strategische belangen gaat het over materiële capaciteiten, over centrale waarden en over het kennisgerelateerde instrumentarium. Die drie elementen zijn strategisch wanneer ze essentieel zijn voor het behoud van een weerbare Vlaamse maatschappij, economie, kennisomgeving en politiek, zowel op korte als op lange termijn.

Het is belangrijk om een goed zicht te hebben op de Vlaamse strategische belangen, en dat men weet hoe daarmee om te gaan. Dat betekent niet alleen vrijwaren, maar ook proberen verder uit te bouwen, proactief en offensief, om onze positie te versterken.

3.5. Plan voor Herstel en Veerkracht

De formele evaluatieperiode door de Europese Commissie loopt tot 29 november 2023. Gedurende die periode heeft de Commissie de mogelijkheid om bijkomende uitleg te vragen bij bepaalde onderdelen van de betaalaanvraag, in de vorm van zogenaamde observatiebrieven. In die periode heeft de Europese Commissie intussen via twee observatiebrieven bijkomende uitleg gevraagd.

In de eerste observatiebrief heeft de Europese Commissie twee belangrijke vraagstukken aangekaart op het niveau van de lidstaat België. Ten eerste de onzekerheid of de eisen inzake audit en controle, opgenomen in de mijlpalen M209 en M210, onvoldoende vervuld zouden zijn. Die mijlpalen hebben betrekking op het opzetten van audit- en controlesystemen voor de uitvoering van het federale Plan voor Herstel en Veerkracht. Onder mijlpaal 209 worden systemen opgezet ter opvolging van de implementatie van het Plan voor Herstel en Veerkracht. Ook worden de gegevens van de eindontvangers, aannemers, onderaannemers en eindbegunstigden bijgehouden. Mijlpaal M210 gaat over de controle op de dubbele financiering. Via bijkomende bevraging en plaatsbezoeken wil de Europese Commissie hierover zekerheid krijgen.

Daarnaast betrof het de pensioenhervorming, mijlpaal M157, waar de Europese Commissie bijkomende vragen heeft gesteld over de sociale en financiële duurzaamheid van het pensioensysteem.

In de tweede observatiebrief stelde de Europese Commissie voornamelijk bijkomende vragen na de plaatsbezoeken in het kader van de eerste observatiebrief met betrekking tot mijlpaal M209. Die bijkomende vragen hadden voornamelijk betrekking op de maatregelen die ex ante worden genomen om het risico op fraude bij de toekenning of besteding van de EU-middelen te beperken. De antwoorden op die observatiebrieven worden door de FOD Beleid en Ondersteuning gecoördineerd en doorgegeven aan de Europese Commissie.

Voor de timing van de volgende betaalaanvragen heeft de Europese Commissie geen uiterlijke datum voor indiening aangegeven. Het kabinet van staatssecretaris Thomas Dermine heeft voorgesteld om de tweede en derde betaalaanvraag samen te nemen en in te dienen begin juni 2024.

3.6. Regionale leiderstop in april 2024

De eerder aangehaalde doelstelling van de Vlaamse Regering voor het Belgische EU-voorzitterschap is om “de internationale reputatie en het imago van Vlaanderen als state-of-the-artregio met een actief EU-beleid verder te versterken”. Daartoe vindt op 18 april 2024 de Leaders Meeting ‘Fit for the Future: Global Challenges and Regional Solutions’ plaats. De Leaders Meeting wordt momenteel voorbereid door een gezamenlijke inspanning van de administraties van de betrokken regio’s op het gebied van strategische toekomstanalyse. Dat moet het mogelijk maken om tijdens de top een vruchtbare gedachtewisseling te houden over de gemeenschappelijke mondiale uitdagingen en mogelijke samenwerkingskansen om die uitdagingen aan te pakken en de veerkracht te versterken en te identificeren.

Geopolitieke spanningen werden in het voortraject meegenomen, maar worden niet expliciet op de top besproken. Energie zal wel worden behandeld. Samen met de deelnemende regio’s zal Vlaanderen aan de EU signaleren dat belangrijke hefboomen om mondiale uitdagingen aan te pakken in de handen liggen van de regio’s. Daarnaast zullen de deelnemers elkaar de hand reiken voor een verdere samenwerking voor een beter EU-beleid.

Het Europees Verdrag stelt dat Europa rekening moet houden met de manier waarop de lidstaten intern georganiseerd zijn. De ervaring van de minister-president is dat Europa daar de laatste jaren minder rekening mee houdt. De minister-president herhaalt dat de top als signaal naar Europa wil sturen dat men om de grote uitdagingen zoals digitalisering, vergroening, verduurzaming, succesvol te kunnen aanpakken, met de regio’s moet samenwerken.

De Vlaamse administratie heeft in het voortraject op basis van scenario-oefeningen gemeenschappelijke uitdagingen en mogelijke acties voor oplossingen verkend in vier domeinen: sociaal-economisch, digitaal, groen met focus op duurzame transitie, en geopolitiek. Hij kan nog niet verder in detail treden over de inhoud, omdat dat proces nog loopt.

3.7. Bilaterale samenwerking

De minister-president plant een evaluatie van de Noordstrategie op het einde van deze legislatuur.

De MoU’s die afgesloten zijn met Wales en Schotland zijn online beschikbaar via <https://www.fdfa.be/nl/memorandum-van-overeenstemming-tussen-de-vlaamse-regering-en-de-schotse-regering> en <https://www.fdfa.be/nl/memorandum-van-overeenstemming-tussen-de-vlaamse-regering-en-de-regering-van-wales>.

In de MoU met Wales komen de thema’s digitalisering, onderwijs, onderzoek, strategisch inzicht, taal, zorg en cultuur aan bod. Het actieplan geeft weer waar beide regeringen tussen 2023 en 2026 actief op willen samenwerken in de verschillende sectoren. De MoU met Schotland is breed opgevat en omvat vrijwel alle bevoegdheden die Vlaanderen en Schotland gemeen hebben, zoals algemeen beleid en bestuur, economie, handel en transport. Ze bevat daarmee, enerzijds, thema’s waarvoor al samengewerkt wordt en, anderzijds, een aantal nieuwe thema’s.

De samenwerking tussen de Welshe en Vlaamse overheid verloopt vlot. Er is regelmatig overleg over de verdere implementatie en concretisering van het actieplan. Ook met de Schotse regering wordt momenteel bekeken hoe de MoU verder geconcretiseerd kan worden. Men kijkt daarvoor naar de opmaak van een bijbehorend meerjarig actieplan voor bepaalde thema’s, naar analogie van de overeenkomst met Wales.

Het Verenigd Koninkrijk blijft een zeer belangrijke partner voor Vlaanderen. Potentiële verdere stappen tot initiatieven zijn terug te vinden in de visienota voor Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk die op 6 mei 2022 werd goedgekeurd. Die visienota licht toe waarom een blijvende samenwerking met het Verenigd Koninkrijk nodig is en op welke manier die ingevuld kan worden. De visienota nodigt uit tot drie verschillende initiatieven: het voeren van een flankerend beleid bij de handels- en samenwerkingsovereenkomsten tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk, bijkomende bilaterale samenwerking opzetten en nieuwe samenwerkingsstructuren uitwerken.

Op 5 en 6 juni 2023 vond een zending naar het Verenigd Koninkrijk plaats. Die paste in het voornemen van de Vlaamse Regering om de banden met het Verenigd Koninkrijk nauwer aan te halen na de Brexit. Vlaanderen wil daarnaast gebruikmaken van de rol van Vlaanderen in het Belgische EU-voorzitterschap om de banden op bilateraal vlak met het Verenigd Koninkrijk aan te halen, onder andere rond visserij, onderzoek en innovatie, en cultuur.

3.8. Mensenrechten

De Vlaamse Regering heeft al lang een gezamenlijke positie bepaald inzake de richtlijn over Corporate Sustainability Due Diligence-richtlijn en bracht de standpunten altijd naar voren tijdens de intra-Belgische overlegvergaderingen. Intra-Belgisch werd er jammer genoeg nooit een consensus gevonden over deze ontwerprichtlijn, met uitzondering van een aantal principeakkoorden, zoals de nood aan verduidelijkingen van vage termen. Formeel kan Vlaanderen enkel via de Belgische stem tussenkomen tijdens discussies op het niveau van de EU-Raad. Aangezien de meningen in België soms dermate tegengesteld zijn, is het in een dergelijk geval soms beter om geen Belgische positie te hebben, dan een die haaks zou staan op de Vlaamse belangen. Minister-president Jan Jambon betreurt wel het uitblijven van een Belgische positie in dit dossier. De richtlijn over due diligence is immers een belangrijke richtlijn met een grote impact voor de Vlaamse bedrijven.

Wat de knelpunten betreft, geeft minister-president Jan Jambon aan dat Vlaanderen niet akkoord kon gaan met de positie die op 1 december 2022 werd goedgekeurd door de Raad, hoewel het voorstel van de Raad de goede richting uitging.

Zo vond de Vlaamse Regering dat de kmo's onvoldoende beschermd werden. Kmo's vallen niet rechtstreeks onder het toepassingsgebied van de richtlijn, maar moeten due diligence verrichten wanneer ze zich in de keten bevinden van een grote(re) onderneming. Het gevaar bestaat dat grote(re) ondernemingen hun verplichtingen doorschuiven naar de kmo's.

Daarnaast werden onhaalbare verplichtingen opgelegd aan ondernemingen. Een onderneming zou burgerlijk aansprakelijk gesteld kunnen worden voor gedrag dat ze niet kan controleren.

Het artikel over de klachten vond men niet werkbaar omdat men vreesde dat dat een stortvloed van klachten zal veroorzaken bij de Europese bedrijven. Daarnaast rezen er vragen over de praktische haalbaarheid en rechtszekerheid.

Voorts zou in alle artikelen meer aandacht moeten gaan naar het belang van een level playing field en zouden onduidelijke termen en definities met het oog op rechtszekerheid, bij voorkeur moeten worden aangepast.

Op dit ogenblik vinden de dialoogonderhandelingen plaats. Het Spaanse EU-voorzitterschap heeft de ambitie dat dossier voor het einde van 2023 af te ronden. De Vlaamse Regering blijft dat dossier dan ook met bijzondere aandacht volgen.

Waar relevant en waar mogelijk brengt minister-president Jan Jambon tijdens internationale contacten de waarden, vervat in de mensenrechtenverdragen ter sprake en vraagt hij aandacht voor bepaalde issues die spelen in het land in kwestie. Dat hangt af van gesprek tot gesprek en dat moet met bepaalde diplomatieke finesses aangepakt worden. In het najaar van 2023 besloot minister-president Jan Jambon om opnieuw de organisatie iSANS, het International Strategic Action Network for Security, en het initiatief Scholars at Risk te steunen als organisaties die zich inzetten voor mensenrechten.

Vlaanderen probeert, door samenwerking met multilaterale organisaties en door ontwikkelingssamenwerking, humanitaire hulp en noodhulp, ook bij te dragen aan een klimaat waarin mensenrechten beter kunnen gedijen. Het diplomatieke korps treedt regelmatig op in de verschillende fora die in dat verband bestaan, bijvoorbeeld als het relevant is tijdens Vaste Gemengde Commissies of bilaterale consultaties in het kader van ontwikkelingssamenwerking. Een exhaustief overzicht daarvan zou te ver leiden. Op zich valt deze taak onder de auspiciën van de diplomatieke vertegenwoordigers, maar zij werken op de posten nauw samen met hun collega's van FIT.

Op de vraag of er al extra financiële steun voor het UNRWA is gekomen, antwoordt minister-president Jan Jambon dat zijn diensten tot dusver nog geen vraag tot extra financiële steun hebben ontvangen.

3.9. Profiling van Vlaanderen in het buitenland

Er waren verschillende vragen over de profiling van Vlaanderen in het buitenland.

De impact van de Belgaberichtgeving wordt inderdaad gemeten, antwoordt minister-president Jan Jambon op de vragen over de internationale nieuwsdienst Vlaanderen. Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken organiseert driemaandelijks een monitoringmoment waarop het bekijkt welke artikels het meest werden gearchiveerd en door welke media in het buitenland de artikels werden overgenomen. Het laatste monitoringmoment vond plaats in september 2023 en focuste op de maanden juni, juli en augustus 2023. In die maanden surfden in totaal 34.400 bezoekers naar de site van Flanders News Service. Buitenlandse media in gemiddeld dertien verschillende landen namen 264 artikels over, met als resultaat 5472 artikels in het buitenland over Vlaanderen. De top vijf van landen waar het meeste artikels verschenen, zijn de Verenigde Staten, Frankrijk, Nederland, Italië en het Verenigd Koninkrijk.

3.10. Cursussen Nederlands

Wat de vraag over het aanbieden van cursussen Nederlands aan ambassadeurs betreft, zegt de minister-president dat Vlaanderen veel belang hecht aan goede bilaterale relaties en het de banden met de diplomatieke wereld verder wil versterken. Daarom biedt het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken al bijna twintig jaar gratis taalcursussen Nederlands aan. Door kennis te maken met het Nederlands kunnen de ambassadeurs beter de politieke, economische en culturele actualiteit volgen. Ze kunnen Nederlandstalige informatiebronnen raadplegen waardoor ze beter rekening kunnen houden met de eigenheid van Vlaanderen.

Voor de vraag over het aanbieden van taallessen aan inburgeraars verwijst minister-president Jan Jambon door naar minister Gwendolyn Rutten, bevoegd voor Inburgering en Integratie.

3.11. Imago van Vlaanderen

Ter uitvoering van het regeerakkoord werd bij de begrotingsopmaak 2020 in de begroting van Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken 2 miljoen euro extra ingeschreven om het imago van Vlaanderen meer in de kijker te zetten. Die 2 miljoen euro bleef in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven tot en met het begrotingsjaar 2023. Met het extra budget Imago Vlaanderen werden verschillende projecten financieel ondersteund. Een aantal projecten zoals het project Internationale Nieuwsdienst Vlaanderen en het project Flanders Technology International, werden gefinancierd vanuit andere begrotingsartikelen en daarvoor werden compensaties bij de begrotingsrondes vanuit het budget Imago Vlaanderen uitgevoerd. Bij de begrotingsopmaak 2024 werden die compensaties teruggedraaid en werd het volledige extra budget voor Imago Vlaanderen van 2 miljoen euro opnieuw in mindering gebracht.

3.12. Diplomatieke vertegenwoordiging van Vlaanderen

Op het moment van de begrotingsbespreking loopt er een werving voor de functie van diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen met het oog op de aanleg van een wervingsreserve die twee jaar geldig zal zijn, reageert minister-president Jan Jambon. De procedure wordt in het eerste kwartaal van 2024 afgerond. De Vlaamse Regering beoogt momenteel één aanwerving om een diplomatiek vertegenwoordiger te vervangen die met pensioen gaat. Er is geen specifiek opleidingstraject gepland voor de diplomatieke vertegenwoordigers. Nieuwe diplomatieke vertegenwoordigers kunnen wel deelnemen aan de opleidingen die binnen de diplomatieke academie worden aangeboden. De diplomatieke academie is een nieuw initiatief van de legislatuur 2019-2024. De bedoeling is om alle Vlamingen die diplomatiek actief zijn via die academie te laten passeren.

Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken plant een nieuw opleidingstraject voor adjunct-diplomatiek vertegenwoordigers, dat van start gaat in januari 2024. In 2024 zal het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken een nieuw wervingsexamen voor adjunct-diplomatiek vertegenwoordigers organiseren. Het buitenlandnetwerk van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken telt momenteel 52 personeelsleden: dertien diplomatiek vertegenwoordigers, tien adjunct-diplomatiek vertegenwoordigers en 29 lokaal aangeworven medewerkers. Vanaf maart 2024 wordt een adjunct-diplomatiek vertegenwoordiger toegevoegd aan de post in Rome.

3.13. Ontwikkelingssamenwerking

Er waren vragen over een evaluatie van de samenwerking met Marokko. Op het ogenblik van de begrotingsbespreking zijn twee projecten, die zijn opgestart tijdens de pilootfase, in uitvoering. Inmiddels werden verschillende zendingen ondernomen, zowel op operationeel als op hoog beleidsniveau. Op 8 maart 2023 werd een memorandum of understanding tussen beide overheden onderhandeld en afgesloten. De landenstrategienota werkt de samenwerkingsmodaliteiten verder uit en werd ter goedkeuring bezorgd aan de Marokkaanse overheid.

De Vlaamse diensten ontvangen begin 2024 een eerste tussentijds jaarrapport. Uit de rechtstreekse contacten tussen de uitvoerende organisaties en de Vlaamse diensten blijkt dat de pilootprojecten tot dusver goed zijn opgestart en perfect op schema liggen.

Er was een vraag over de rol van migratie in het samenwerkingsakkoord met Marokko. De Vlaamse samenwerking met Marokko gaat uit van de Vlaamse bevoegdheden. De Vlaamse Regering werkt niet op het migratiebeleid zelf, maar wel op de grondoorzaken van migratie.

Uit analyse van de situatie in Marokko blijkt dat toegang tot waardig werk een belangrijke grondoorzaak van migratie is. Er is hoge werkloosheid onder jongeren en net binnen de groep van werkloze jongeren ligt, volgens onderzoekers, de intentie om te migreren het hoogst. Naast werk blijkt ook klimaatverandering een belangrijke grondoorzaak van migratie. Minister-president Jan Jambon voegde in de BBT een referentie naar een studie van de Universiteit Antwerpen toe die dieper ingaat op de kruisverbanden tussen milieu en migratie in de Marokkaanse context.

In 2023 zal ook een samenwerking van start gaan met de Internationale Organisatie voor Migratie. Een project in het noorden van Marokko zal in nauwe samenwerking met de Marokkaanse autoriteiten inzetten op het verband tussen milieu en menselijke mobiliteit.

Minister-president Jan Jambon beantwoordt ook de vraag of er ook plannen met andere landen zijn om een soortgelijke samenwerking op te zetten als met Zuid-Afrika. Op dit ogenblik zijn er geen concrete plannen om de samenwerking met Mozambique of Malawi op eenzelfde manier als Zuid-Afrika te heroriënteren. De focus in die landen blijft in de eerste plaats liggen op ontwikkelingssamenwerking, met aandacht voor mensenrechten en goed bestuur. De win-winsamenwerking in zuivere ontwikkelingslanden zoals Mozambique en Malawi vertrekt bij de ondersteuning vanuit een specifiek ontwikkelingssamenwerkingsprogramma met multiactor-partnerschappen. De relatie is dus eigenlijk andersom: Zuid-Afrika wordt toegevoegd aan de landen waarmee Vlaanderen normale economische en diplomatieke relaties heeft.

3.14. Internationaal ondernemen

Er werden heel wat vragen gesteld over de strategische transformatie van FIT naar One FIT. Met die transformatie wil FIT zich krachtig positioneren en zijn unieke troeven optimaal uitspelen om het Vlaamse economisch weefsel verder te versterken. Een vernieuwde organisatiestructuur moet de meerwaarde van FIT voor de bedrijven blijvend garanderen. Dankzij de transformatie wil FIT zijn impact op de bruto toegevoegde waarde voor de Vlaamse economie laten groeien, en zorgen voor een verdere toename van kwalitatieve, exportgerelateerde jobs.

De nieuwe strategie wordt gekenmerkt door een sterkere doorgedreven focus en een steeds verdergaande kennisverdieping van sectoren en ecosystemen. Naast de meer klassieke troeven, zoals een uitstekende ligging, hooggeschoolde en bekwaame werkkrachten en talenkennis, is het cruciaal voor een kenniseconomie om inhoudelijk ook een sterk verhaal te kunnen brengen op het vlak van aanwezige technologie, expertise en kennisinstellingen. Op basis daarvan kiest de nieuwe strategie voor een reeks duidelijke keuzes in specifieke sectoren die aansluiten bij de sterktes van de Vlaamse industrie en de kennisinstellingen, waarmee Vlaanderen internationaal het verschil kan maken. Het is de bedoeling om te focussen op die buitenlandse investeringen die de grootste toegevoegde waarde kunnen bieden voor de Vlaamse economie. Die toegevoegde waarde wordt bepaald door een veelheid van factoren die criteria zoals tewerkstelling en investeringsbedrag overstijgen. Er wordt sterk gekeken naar de wijze waarop de investering de ecosystemen kan versterken, wat de graad van innovatie is en hoe duurzaam de investering is.

Via onder andere kloofanalyses worden de ontbrekende schakels in de waardeketen van bestaande en nieuwe clusters opgespoord. Die analyses kunnen als basis dienen voor een gericht acquisitiebeleid. Hierbij wordt, meer dan voorheen, de synergie tussen het onderdeel handel en het onderdeel investeren aangewakkerd. Minister-president Jan Jambon benadrukt dat buitenlandse bedrijven vanuit hun locatie in Vlaanderen meestal de hele Europese markt of nog verder bespelen. Het is de bedoeling dat FIT op die manier in een meer doorgedreven ondersteuning voorziet voor hun internationale groei. In de uitgewerkte structuur wordt er meer ingezet

op die koppeling om, via nieuw uitgewerkte 'customer journeys', nog beter in te spelen op de behoeftes van de klant. Die transformatie wordt volop doorgevoerd, zoals in oktober 2023 aangegeven werd in een mededeling aan de Vlaamse Regering. De transformatie is echter geen eindpunt, maar wel een proces. De onderliggende doelstelling is om tot een wendbaardere organisatie te komen, die vlotter kan inspelen op veranderingen.

Voor de verdere details van die transformatie verwijst minister-president Jan Jambon naar de mededeling aan de Vlaamse Regering van 27 oktober 2023 en de wijziging van het agentschapspecifieke besluit. De twee onderdelen van FIT – Flanders Investment en Flanders Trade – zijn blijven bestaan met een overkoepelende structuur. De reorganisatie wil die twee onderdelen beter integreren, omdat ze samenhangen met elkaar. Een investeerder wil handel drijven, en het drijven van handel zal investeringsopportunities doen ontstaan. Vanuit de twee delen van FIT wil men gaan naar een regionale benadering. De trade- en investspecialisten blijven bestaan, maar op managementniveau houdt men rekening met zowel trade als invest. Minister-president Jan Jambon vindt die regionale benadering logischer dan een situatie waarin de twee onderdelen van FIT naast elkaar werken in elke regio. Hij staat dus volledig achter die organisatorische wijziging.

FIT ondersteunt geen import vanuit het buitenland. Het trekt investeringen aan en zet exportrelaties op. Als een Amerikaans bedrijf zich wil vestigen in Vlaanderen, wordt er een Vlaamse vestiging gecreëerd, bijgevolg gaat het om export. Maar het blijft ook een investeringstarget. Een Amerikaans bedrijf kan nadien gematcht worden met andere Vlaamse of buitenlandse bedrijven. De minister-president is ervan overtuigd dat de tweespalt tussen handel en investering eerder artificieel is, en het best niet op organisatieniveau wordt gelegd, maar wel in de werking en het takenpakket van de individuele medewerkers en teams.

Op de vraag over de subsidies van het Vlaamse 'International business weeks' antwoordt de minister-president dat het concept voor de toewijzing van starterspakketten voor internationalisering eind 2020 werd ontwikkeld. FIT mikt met die steunmaatregelen op jonge innovatieve ondernemingen die starten met internationalisering. De belangrijkste voorwaarde voor een kandidatuur is dat de aanvrager nog nooit een subsidie van FIT heeft ontvangen.

FIT plant twee oproepperiodes per kalenderjaar: één in het voorjaar en één in het najaar. De kandidaturen worden gescreend en gewogen door een selectiecommissie op basis van enkele parameters zoals het potentieel om internationaal op te schalen, innovatie, duurzaamheid en ethisch verantwoord ondernemen. De minister-president benadrukt dat het concept succesvol is, maar dat er toch nog wordt gekeken naar nieuwe accenten en verbeterpunten. De oproepen zijn namelijk almaar sneller volzet.

3.15. Knelpunten voor investeerders en export

Het knelpuntenrapport van 2023 bespreekt in totaal zestien topics, gaande van loonkosten tot duurzaamheid en de geopolitieke context, bijvoorbeeld het gebrek aan beschikbare arbeidskrachten en het verder wegwerken van knelpunten binnen de interne markt.

3.16. Vlaams economisch vertegenwoordiger in Oekraïne

Over de vraag over de Vlaamse economische vertegenwoordiger in Oekraïne stelt de minister-president dat de Oekraïense economie dit jaar opnieuw zal groeien. Volgens hem illustreert dat de veerkracht van die economie. Behalve in de gevechtzones en bezette gebieden blijven bedrijven functioneren. De heropbouw en modernisering van de economie wordt het grootste project in Europa sinds het Marshallplan na de Tweede Wereldoorlog. De institutionele toenadering tussen Oekraïne en de EU

is een belangrijke tendens, die een gunstige impact moet hebben op toekomstige ontwikkelingen die ook belangrijk zijn voor het internationale zakenleven.

Er is een stijgende interesse van Vlaamse bedrijven voor Oekraïne. Het grootste deel van de vragen gaat over het vinden van lokale contacten, informatie over het meedingen in aanbestedingen van internationale financiële instellingen, exportverzekeringen en logistieke uitdagingen.

De minister-president gaat ervan uit dat de oorlog in 2024 voortduurt. Dat houdt in dat er nog geen sprake zal zijn van een echte wederopbouw. In 2024 worden internationale initiatieven verder gevolgd met een bijzondere aandacht voor de Ukraine Facility. Dat is het EU-plan ter heropbouw van Oekraïne, ter waarde van 50 miljard euro.

Er zal een onlineplatform gelanceerd worden waarop Vlaamse bedrijven zich in het Oekraïens kunnen voorstellen aan lokale bedrijven, federaties en overheden. Het netwerk in Vlaanderen en in Oekraïne zal verder worden uitgebouwd. Dat wordt aangevuld met enkele gerichte acties, netwerkevenementen en deelnames aan beurzen en conferenties.

3.17. E-loket voor ondernemers

De minister-president stelt vast dat het e-loket voor ondernemers sinds 2018 sterk is gegroeid, zowel op het vlak van gebruikers als op het vlak van aan te vragen en op te volgen producten. Voor de eerste drie kwartalen van dit jaar waren er ongeveer 350.000 gebruikers. Eind september 2023 waren 790 producten van 69 partners aanvraagbaar en opvolgbaar. Het platform biedt meerdere functionaliteiten aan, zoals het raadplegen van publieke ondernemingsgegevens en het overzicht van sancties via het sanctieregister en het handhavingsplatform.

Met het agentschap Digitaal Vlaanderen wordt er verder samengewerkt aan de opzet van een gebruiksvriendelijk mandatenbeheer en aan de ontsluiting van het overzicht van erkenningen, vergunningen en toelatingen van de onderneming. De doelstelling is dat beide nieuwe functionaliteiten in het voorjaar van 2024 beschikbaar zijn via het e-loket voor ondernemers. Verder zullen een aantal functionaliteiten in het kader van de 'Single Digital Gateway'-verordening worden opgenomen in de planning.

3.18. Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren bij het onderdeel 'Financiële hefboomen Vlaamse economie' zijn in ontwikkeling. De prestatie-indicatoren die FIT voorstelt zijn de KPI's van het ondernemingsplan, bijvoorbeeld het percentage nieuwe FIT-klienten van het totaal aantal ondersteunde bedrijven in een bepaald jaar.

3.19. Handelsmissies

Over de gezamenlijke handelsmissie met Nederland naar de Amerikaanse westkust zegt de minister-president dat Vlaanderen, Nederland en de Verenigde Staten wereldleiders zijn op het vlak van de halgeleiderindustrie. Er wordt geïnvesteerd in deze technieken en het ecosysteem daarvan. Het doel van de missie naar Phoenix en San Francisco is om een verdere samenwerking op het vlak van handel, investeringen en innovatie in deze sector te verkennen.

In december gaat minister-president Jan Jambon samen met Nederlands minister-president Rutte een Vlaams-Nederlandse bedrijfsdelegatie leiden. Die zal bestaan uit start-ups, scale-ups, multinationals, kmo's en kennisinstellingen die actief zijn in de hightech- of halgeleiderindustrie. Daarnaast nemen ook imec, de KU Leuven

en de Universiteit Gent deel aan deze missie. Minister-president Jan Jambon en minister-president Mark Rutte zullen contacten hebben met betrokken gouverneurs en burgemeesters. Nadien brengt minister-president Jan Jambon nog een kort bezoek aan Indiana en Michigan.

De minister-president betreurt het afspringen van de onderhandelingen met Australië. De missie naar Australië werd als een succes beschouwd door de grote meerderheid van de Vlaamse bedrijven die lokale potentiële zakenpartners konden ontmoeten. Hij verwacht niet dat de resultaten van de FTA-onderhandelingen een impact zullen hebben op de voortgang van de huidige zakelijke gesprekken of de ondertekende contracten. Hij verwacht ook geen negatieve impact op de MoU tussen Vlaanderen en New South Wales die tijdens de missie werd ondertekend over samenwerking op het gebied van groene waterstof en offshore-energie. Hij bedankt minister Matthias Diependaele om de kundigheid waarmee hij meeging op de handelsmissie naar Australië. Hij kon zelf niet meegaan wegens de dringendheid van het stikstof-dossier.

3.20. Interfederaal screeningsmechanisme

Over de vraag over het interfederale screeningsmechanisme stelt de minister-president dat er wel degelijk concrete afspraken werden gemaakt om buitenlandse investeringen in België te screenen. Het doel is om de eigen strategische belangen te vrijwaren en om erop toe te zien dat de Belgische economie aantrekkelijk genoeg blijft voor buitenlandse investeringen. De afspraken werden vastgelegd in een samenwerkingsakkoord. De interfederale screeningscommissie is bevoegd voor deze screening. Voor de uitwerking en praktische bijsturingen wordt er vanuit Vlaanderen toegezien op het evenwicht tussen die strategische en economische belangen.

3.21. Luchtvaart- en defensie-industrie

Op de vraag over de luchtvaart- en defensie-industrie antwoordt de minister-president dat FIT in de opstartfase zit voor de ondersteuning en promotie van de defensie-industrie. Er wordt een verantwoordelijke aangesteld die zich actief zal bezighouden met de ondersteuning van bedrijven binnen deze sector. De dienst Controle Strategische Goederen wordt geconsulteerd bij de kennisopbouw bij FIT en gaf al opleiding over haar materie aan de buitenlandkantoren. Zodra de werking van FIT operationeel is, wordt verder bekeken hoe beide diensten elkaar kunnen ondersteunen en versterken. Minister-president Jan Jambon herhaalt dat de defensie-budgetten van bevriende landen binnen de EU en erbuiten enorm stijgen. Hij vindt dat de Vlaamse industrie daar ook op moet inspelen om de defensie te versterken. Hij denkt dat er op dat vlak businessopportunities zijn die men niet mag laten liggen, uiteraard binnen het wettelijke kader.

3.22. Dienst Controle Strategische Goederen

Met betrekking tot het toezicht en het handhavingsbeleid hebben de diensten het voorbije jaar een aantal voorbereidende stappen gezet om het bestuurlijk handhavingsbeleid te operationaliseren. Een belangrijk onderdeel hiervan is kennisontwikkeling binnen de dienst Controle Strategische Goederen en de identificering van noodzakelijke voorafgaandelijke stappen en de behandeling daarvan om uiteindelijk tot handhaving te komen.

Het aanwijzingsbesluit van toezichthouders moet worden opgemaakt en goedgekeurd. Er moet een akkoord komen met het Openbaar Ministerie, vanwege de wisselwerking tussen het strafrechtelijke en het bestuursrechtelijke onderdeel. De te gebruiken documenten en de nodige informatie moeten tot in de details in orde gemaakt worden, evenals het oplossen van juridische probleempunten. Er werd al een proces-verbaal bezorgd aan het parket.

Sinds september 2020 is er een personeelslid toegevoegd aan de dienst om de operationalisering te concretiseren. In december 2023 volgt er een tweede medewerker.

Over de boete, gerelateerd aan wapenhandel, meldt de minister-president dat er tot dusver nog geen bestuurlijke sancties werden opgelegd.

3.23. Verslag Wapenhandel 2022

Minister-president Jan Jambon stelt dat het jaarverslag Wapenhandel 2022 een effectieve verdubbeling toont in de waarde van de uitvoervergunningen in vergelijking met het jaar voordien. De dienst Controle Strategische Goederen zette de afgelopen jaren in op de digitalisering van zijn dienstverlening. Er werd geïnvesteerd in een digitaal loket.

In het kader van de verschillende defensie-initiatieven wordt er ingezet op kennisopbouw en worden er acties opgezet om nieuwe actoren te bereiken en te sensibiliseren. De dienst werd in september 2023 versterkt met een medewerker die de handhavingsbevoegdheid verder zal operationaliseren. In december start er nog een extra medewerker en wordt er nog een extra technisch profiel geworven. Die aanwervingen dienen om de personeelscapaciteit van de dienst aanzienlijk te versterken.

Voor transacties naar conflictgebieden leggen de bestaande sensibiliseringsacties de nadruk op de gevoeligheden daarover. Er was informatie beschikbaar op de website en er waren de periodieke opleidingssessies en andere publieke spreekmomenten.

Door de samenwerking met de sectorfederaties en andere overheden werd er een breder doelpubliek bereikt voor de publieke opleidingssessies, en worden exporteurs aangemoedigd om de dienst te contacteren in het geval van verdachte zendingen. Er wordt samengewerkt met partners voor de identificatie van verdachte transactiebewegingen naar landen met een verhoogd risico op afwending. Er zijn geen nieuwe budgetstappen.

3.24. Regeldruktoets

Emmily Talpe had een vraag gesteld over de regeldruktoets. De minister-president verwijst naar zijn antwoord in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 15/8). Tegen het einde van 2023 hoopt hij een eerste zicht te krijgen op de regeldruktoets, wanneer het bureau een eerste rapport zal opleveren.

III. Stemming

Het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024 wordt indicatief aangenomen met de volgende stemuitslag:

- voor de bevoegdheid Toerisme van minister Zuhail Demir met 6 stemmen bij 3 onthoudingen;
- voor de bevoegdheden Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen van minister-president Jan Jambon met 6 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Cathy COUDYSER
Emmily TALPE
Staf AERTS
Karl VANLOUWE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBT	beleids- en begrotingstoelichting
DGE	directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie
EDF	European Defence Fund
FIT	Flanders Investment & Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
FTA	Free Trade Agreement
FTI	Flanders Technology & Innovation
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
iSANS	International Strategic Action Network for Security
ISE	inhoudelijk structuurelement
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KPI	key performance indicator
MICE	Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions
MoU	Memorandum of Understanding
ODA	official development assistance
SDG	Sustainable Development Goal
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLEVA	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap